

**právo
na sex**

PROJEKT: PRÁVO NA SEX

ORGANIZACE: ROZKOŠ bez RIZIKA, z. s.

ZEMĚ: Česká republika

WEB: www.sexualniasistence.org, www.rozkosbezrizika.cz

CÍL PROJEKTU:

Cílem projektu bylo otevřít téma intimní a sexuální asistence (dále SA) v ČR a rozpoutat diskuzi k řešení tématu sexuality u osob s hendikepem, vytvořit kodex pro intimní či sexuální asistenci a přiblížit ČR k západním zemím, kde je sexualita osob s hendikepem řešena.

Domníváme se, že lidé s hendikepem mají právo prožívat svoji sexualitu tak, jako zdraví lidé. Jejich práva na sexualitu však nejsou doposud v ČR dostatečně podporována, tak jak je tomu v zahraničí, např. ve Švýcarsku. Tím dochází k upírání základních lidských práv, není jim předávána zodpovědnost za sexualitu a dodnes existují mýty o sexualitě lidí s postižením.

Velice se nám líbil citát Martiny Venglářové (in Sexualita osob s postižením a znevýhodněním, Portál, 2013) „Příliš se neliší představy, přání a tužby každého z nás. Co je ale velmi odlišné, jsou možnosti, jak je naplnit“.

Partnerem projektu byla švýcarská organizace InSeBe, která zaštitila a připravila školení a předala nám svoje know-how k tématu sexuální asistence. Dále na projektu spolupracovala sexuální pedagožka Catherine Agthe Diserens a Nina de Vries, která se zabývá sexuální asistencí u osob s mentálním postižením a je lektorkou školení k sexualitě osob s postižením. V rámci projektu byly uspořádány 4 workshopy věnující se sexuální asistenci a tématu sexuality u osob s hendikepem, byla uspořádána první mezinárodní konference a proběhla stáž ve Švýcarsku. Téma sexuality osob a sexuální asistence se objevilo nejen ve všech českých médiích, ale i za hranicemi a to na Slovensku, Maďarsku či Polsku. Stali jsme se první postkomunistickou zemí, která zavedla sexuální asistenci.

Více o ní zde: <http://rozkosbezrizika.cz/aktuality/rozhovor-lucie-sidova-o-dvou-letech-projektu-pravo-na-sex-a-zavadeni-sexualni-asistence-v-cr>

PROČ JE DŮLEŽITÁ SEXUÁLNÍ ASISTENCE A CO TO JE?

Sexuální asistence je placená služba, kterou vykonávají proškolené sexuální asistentky a asistenti. Pomáhají lidem s hendikepem, osobám s duševním postižením, seniorům, a jinak znevýhodněným lidem pracovat s jejich sexualitou.

Sexuální asistenti/ky poskytují své služby **systematicky, s ohledem na konkrétní osobnost a hendikep.**

ROZKOŠ bez RIZIKA
kancelar@rozkosbezrizika.cz
www.rozkosbezrizika.cz
www.sexualniasistence.org

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

*Podpořeno z Programu
švýcarsko-české spolupráce.
Supported by a grant from Switzerland
through the Swiss Contribution
to the enlarged European Union.*

**právo
na sex**

Sexuální asistence není jen o sexuálním styku, ale o dotecích, intimitě, společné nahotě, masážích, objímání, edukaci atd. Vychází z myšlenky, že lidé s postižením mají sexuální potřeby stejně jako lidé bez postižení, ale není v jejich silách je uspokojit. Potlačená sexualita může vést k fyzickým a psychickým problémům, a to např. k depresím, úzkostem či agresi. Lidem se nepodaří vytvořit vztah ke svému tělu, nenávidí ho, což může vést k nenávisti vůči sobě a agresi namířené proti sobě, k rezignaci, ke sníženému sebevědomí, k sebepoškozování apod. Sexualita plní také společenskou roli, slouží ke komunikaci, k navázání vztahů, vyjádření moci, takže se odráží v celém komplexním okolním společenském prostředí. Sexualita neustále ovlivňuje socializaci a kulturní styl života.

Sexuální asistence nemusí vyhovovat všem. Je určena těm, kteří o ni mají zájem. Není řešením, ale je možností, jak naplnit své sexuální potřeby, jak si zvýšit sebevědomí, jak si s někým povídat a nestydět se mluvit o svém těle, vztahu k němu, o svých sexuálních fantaziích, či zažít intimitu, dotek nebo společnou nahotu či se naučit, jak vztah v osobním životě navázat.

Uvědomujeme si, že by tito lidé uvítali a byli by mnohem šťastnější, kdyby vedle sebe měli člověka, s nímž by mohli žít a prožívat své sexuální potřeby. A že v ideálním případě by sexuální asistenci vůbec nepotřebovali. Ale realita je jiná, a proto je, dle našeho názoru, nutné, aby zde možnost sexuální asistence byla.

Každý člověk má dle Deklarace sexuálních práv definované Světovou sexuologickou asociací WAS (1999) právo na sexuální svobodu, sexuální anatomii, projevoování sexuálních citů, činit svobodná sexuální rozhodování, komplexní sexuální výchovu atd.

Více o náplni sexuálních asistentek zde: <http://www.sexualniasistence.org/sex-asistence>

AKTIVITY PROJEKTU:

V rámci projektu proběhly následující aktivity, které vedly k zavedení sexuální asistence a otevření tématu sexuality osob s postižením:

- a) **Stáž ve Švýcarsku** – návštěva partnerské organizace a získání **know-how** k tématu zavádění sexuální a intimní asistence v ČR
- b) **Realizace 4 mezinárodních workshopů** za účasti zahraničních lektorů a lektorek, které se věnují zavádění a školení sexuální asistence ve Švýcarsku a dalších evropských městech. Někteří/ré jsou sami sexuální asistenti/ky.

Workshopy byly určeny pracovníkům a pracovnícím pomáhajících profesí, rodičům lidí s hendikepem, pracovnícím R-R, intimním asistentům/asistentkám.

Bylo proškoleno celkem **60** osob. Témata se týkala sexuální asistence a sexuality osob s hendikepem.

ROZKOŠ bez RIZIKA
kancelar@rozkosbezrizika.cz
www.rozkosbezrizika.cz
www.sexualniasistence.org

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

*Podpořeno z Programu
švýcarsko-české spolupráce.
Supported by a grant from Switzerland
through the Swiss Contribution
to the enlarged European Union.*

**právo
na sex**

- c) **Uspořádání mezinárodní konference za účasti zahraničních partnerů.** Konference proběhla v listopadu 2015 a zúčastnilo se jí celkem **124 osob**. Jednalo se o první konferenci k tomuto tématu v ČR. Info o konferenci a proškolení 5 sexuálních asistentek proběhlo snad ve všech médiích a to nejen v ČR, ale i na Slovensku, Polsku či Maďarsku.

CO SE NÁM PODAŘILO BĚHEM POSLEDNÍCH DVOU LET OD POČÁTKU ZAVÁDĚNÍ SEXUÁLNÍ ASISTENCE A ODTABUIZOVÁNÍ TÉMATU SEXUALITY U OSOB S POSTIŽENÍM:

- Presentace tématu k sexuální asistenci na mezinárodní konferenci Ze sexbyznysu na trh práce, 2013;
- Zveřejnění článku od Sexuálních služeb k sexuální asistenci v publikaci Ze sexbyznysu na trh práce, <http://www.rozkosbezrizika.cz/ke-stazeni/soubory/od-sexualnich-sluzeb-k-sexualni-asistenci/detail>, 2013;
- **Získání podpory projektu Právo na sex, 2014;**
- Uspořádání 4 workshopů a mezinárodní konference k tématu sexuální asistence a sexuality osob s hendikepem, **proškoleno 60 osob, 124 osob na konferenci;**
- Zavedení terminologie k tématu;
- Vznik loga k tématu sexuální asistence;
- Tvorba propagačních předmětů;
- Získání stanoviska od Ministerstva vnitra k tématu SA. Projekt není v rozporu s trestním řádem ČR;
- Vytvoření a zpráva webu k SA, který shrnuje a propaguje téma .
www.sexualniasistence.org;
- Pořádání kulatých stolů k SA;
- Tvorba etického kodexu sexuálních asistentek a asistentů.
<http://www.sexualniasistence.org/eticky-kodex>;
- **Zavedení sexuální asistence v ČR. Proškolení 5 sexuálních asistentek a pasování na sexuální asistentky;**
- Bylo přeloženo celkem **38 článků** ze zahraničí, které budou postupně publikovány na webu;
- Medializace tématu – téma se objevilo snad ve všech médiích v ČR, dále v Polsku, Maďarsku a Slovensku. Celkem jsme vyhledali **50 mediálních výstupů;**
- Zodpověděli jsme cca **200 dotazů k tématu;**
- Uspořádali jsme navíc **10 besed a přednášek** k tématu;

ROZKOŠ bez RIZIKA
kancelar@rozkosbezrizika.cz
www.rozkosbezrizika.cz
www.sexualniasistence.org

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

*Podpořeno z Programu
švýcarsko-české spolupráce.
Supported by a grant from Switzerland
through the Swiss Contribution
to the enlarged European Union.*

**právo
na sex**

- Byl vytvořen spot k sexuální asistenci. <http://rozkosbezrizika.cz/aktuality/sexualni-asistence-ano-nebo-ne;>
- Byly vytvořeny samolepky, které mají poukázat na to, že i lidé s hendikepem mají svoji sexuální identitu

- S naší podporou byl natočen dokument k sexuální asistenci, který bude mít premiéru na festivalech a v TV tento rok;
- Téma sexuální asistence se dostane do knihy k tématu o sexualitě osob s postižením, kterou vydá v tomto roce Grada;
- Zavedena skupina odborníků a odbornic, která se bude rozvojem sexuální asistence dále zabývat. Součástí skupiny jsou i lidé s hendikepem.

ZPĚTNÉ VAZBY NA WORKSHOPY A PROJEKT:

„Dnešní workshop je velkým posunem v ČR. Zhmotňuje se mi tu to, o čem jsem před 8 lety pouze psal.“

„Posílení vědomí, že SA u osob lidí s hendikepem je důležitý krok na cestě k jejich úplné svobodě, včetně práva dle úmluvy OSN na sexualitu.“

„Děkuji, že realizujete něco takového a jdete do toho „po hlavě“ něco takového je hodné obdivu. Lektorům děkuji za přístup a otevřenost, velmi si toho cením. A moc se těším na příště.“

„Samozřejmě, že velmi děkuju, že se můžu účastnit. Rozkoši moc děkuju za projekt a za veškerou organizaci a odvalu jít do společensky i legislativně kontroverzního tématu. Lektorům nejvíce děkuji za zprostředkované zkušenosti a důstojnost a respekt s jakým k tématu přistupují.“

ZPĚTNÁ VAZBA OD MUŽE, KTERÝ VYUŽIL SEXUÁLNÍ ASISTENCI:

„ Jsem 44letý tělesně postižený inv. důchodce a touto cestou bych Vám a celému týmu R-R chtěl moc poděkovat za Váš projekt sexuální asistence, díky kterému jsem měl možnost poprvé poznat, jaké to je

ROZKOŠ bez RIZIKA
kancelar@rozkosbezrizika.cz
www.rozkosbezrizika.cz
www.sexualniasistence.org

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Podpořeno z Programu
švýcarsko-české spolupráce.
Supported by a grant from Switzerland
through the Swiss Contribution
to the enlarged European Union.

**právo
na sex**

dotýkat se ženského těla. Takže, mockrát děkuji a přeji Vám hodně štěstí a pevné nervy s našimi zákonodárci, kteří Vám znesnadňují Vaší práci....“.

FINANCOVÁNÍ PROJEKTU:

Projekt byl podpořen z **Programu švýcarsko-české spolupráce**. Nyní je hrazen z vlastních zdrojů organizace ROZKOŠ bez RIZIKA. Čekáme na schválení navazujícího projektu podaného v rámci programu Dafne společně s dalšími neziskovými organizacemi a Univerzitami z 8 zemí Evropy.

O ORGANIZACI:

ROZKOŠ bez RIZIKA (dále R-R) je ojedinělou organizací s nejdelší tradicí v oblasti poskytování služeb cílové skupině sexuálních pracovníků v České republice. V roce 2012 oslavila 20. výročí založení organizace a získala i ocenění České asociace streetwork (ČAS) za dlouholetý přínos oboru a pracovní tým roku. V roce 2013 služba terénních programů úspěšně prošla hodnocením kvality inspekčním týmem ČASU. Máme know-how v terénní práci se sexuálními pracovníky, publikujeme (publikace Ze sexbyznysu na trh práce, 2013), lektorujeme, spolupracujeme na mezinárodní úrovni. Konkrétní činnost R-R spočívá v prevenci, diagnostice a léčbě sex. přenosných infekcí, poskytování sociálních a terapeutických služeb a prosazování práv sexuálních pracovníků. V rámci organizace funguje divadelní soubor ROZKOŠ, jehož součástí jsou sexuální pracovníci. Celkově bylo odehráno 12 divadelních her a získali jsme několik divadelních ocenění. R-R v současné době provozuje tři porad. a zdrav. centra (Praha, Brno, České Budějovice). 9 terénních týmů (sociální pracovníci a zdravotní sestra) působí v místech koncentrace prostituce (kluby, priváty, ulice), a to ve 12 krajích ČR. R-R využívá k terénní práci též mobilní vyšetř. jednotku, která obsahuje bezpečné zázemí pro vyšetření pohlavně přenosné infekce a poradenství cílové skupině. V databázi má R-R přes 20000 klientek. **Nebojíme se řešit tabuizovaná témata.**

ROZKOŠ bez RIZIKA
kancelar@rozkosbezrizika.cz
www.rozkosbezrizika.cz
www.sexualniasistence.org

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

*Podpořeno z Programu
švýcarsko-české spolupráce.
Supported by a grant from Switzerland
through the Swiss Contribution
to the enlarged European Union.*